

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ОСВІТИ ЗДОБУВАЧІВ ЗВО

Навчання за допомогою використання інструментів штучного інтелекту (ШІ) стає все більш актуальним та популярним. За останні роки з'явилося багато інструментів, які змінюють життя як викладачів, так і здобувачів освіти, забезпечуючи зручність під час отримання знань. Оскільки цей метод новий, то його вплив ще досліджується і він запроваджений не в усіх закладах освіти. Проте виявлено, що цей метод навчання має ряд переваг та недоліків, які потрібно висвітлити. Ключова перевага – персоналізоване навчання, тобто навчальні заклади можуть надати кожному здобувачу індивідуальний план навчання.

Алгоритми штучного інтелекту спрямовані на аналіз моделі навчання, виявлення сильних та слабких сторін здобувача та створення його індивідуального плану навчання. Здобувач навчається у власному темпі та зосереджується на напрямках, які його найбільше цікавлять, що більше мотивує його до навчання. Це може призвести до покращення академічної успішності та глибшого розуміння дисциплін. Інструменти на основі штучного інтелекту можуть адаптувати та налаштовувати контент і методи подачі матеріалу відповідно до стилю навчання та вподобань здобувача, що підвищує його шанси на його успішне засвоєння. Також ШІ відмінно для здобувачів з особливими навчальними потребами.

Згідно [1] штучний інтелект дозволяє автоматизувати процес виконання таких завдань як: створення чернеток лекцій, завдань, систем для автоматизації оцінювання робіт тощо. З основних негативних сторін ШІ є те, що автоматична перевірка правильності відповідей може зменшити необхідність самостійної перевірки завдань здобувачем освіти. Штучний інтелект може надавати рекомендації та підказки під час виконання завдань, що зменшує необхідність докладати зусиль для розв'язання задач. З цієї ж причини здобувачі освіти часто використовують інструменти ШІ для написання рефератів, есе, курсових робіт тощо, а це в свою чергу ускладнює оцінювання роботи здобувача викладачем і викликає проблему порушення академічної доброчесності.

Другою основною проблемою можуть бути недостовірні чи упереджені дані, на яких навчається ШІ, що призводить до отримання здобувачами неправдивої інформації. ШІ також отримує багато персональних даних про здобувачів освіти, тому постає питання конфіденційності та безпеки даних [2]. Є проблеми в технічній та економічній складовій, оскільки використання штучного інтелекту може привести до автоматизації деяких процесів у освіті, то це може призвести у глобальній перспективі до втрати робочих місць для працівників освітніх закладів. Також існує можливість нерівномірного доступу здобувачів освіти до інструментів ШІ, оскільки не всі навчальні заклади чи здобувачі освіти можуть дозволити собі використовувати інструменти штучного інтелекту через брак коштів або технічні проблеми.

Згідно статті [3] проведено багато досліджень щодо ефективності різних систем штучного інтелекту. Загальний висновок цих досліджень полягає в тому, що системи ШІ працюють краще ніж вчителі, які працюють з великими класами, проте показують дещо гірші результати ніж індивідуальні репетитори. Але переважна більшість досліджень впливу була проведена розробниками конкретної технології, що вивчається (все частіше з комерційних організацій), і найчастіше з відносно невеликою кількістю учнів. Це потенційно зменшує їх узагальненість.

Узагальнююче вищесказане, можна зробити наступні висновки, що ШІ може надати індивідуальний план навчання і полегшити організацію та освітній процес в цілому, як із сторони здобувачів освіти, так із сторони викладачів. Проте також є багато ризиків із застосуванням цієї технології, які потрібно мінімізувати.

Список використаних джерел

1. Панухник О. В. Штучний інтелект в освітньому процесі та наукових дослідженнях здобувачів вищої освіти: відповідальні межі вмісту ШІ. Галицький економічний вісник. 2023. № 83(4). С. 202-211. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/42652>
2. Москалюк М. М., Москалюк Н. В., Лень А. В. Штучний інтелект в закладах вищої освіти: переваги та недоліки. // Електронне наукове фахове видання "Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету". 2023. № 15. С. 85-96. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/491/444>
3. Holmes, W., & Tuomi, I. State of the art and practice in AI in education. *European Journal of Education*. 2022. Vol. 57. P. 542–570. DOI: <https://doi.org/10.1111/ejed.12533>